1870. II. évfolyam. 182. szám. Hétfő, szeptember 19.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint** a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A „Debreczen"

eredeti magántáviratai.

= Páris, szept. 19. A Gaulois tegnapról jelenti: „Creteil mellett könnyü csata volt. Vinoy hadteste, s mintegy 38,000 porosz közt, mi 15 halottat és 30 sebesültet vesztettünk. A poroszok tetemesen többet vesztettek. — Yvory és Charenton erődök irányában agyudörgés hallatszott. — A „Journal Officielle" Neufchateauból egy táviratot közöl, melyszerint egy léggömb találtatott volna. Metzből hiteles adatokkal, és franczia tisztek által Metzben e hó 16-áról irt 500 levéllel. E levelek jelentik, hogy élelmi szer s más egyéb készlet bőségben van; a kellő időben keresztül fogják magukat vágni, s a hadsereget most is ugyanazon lelkesedés heviti, mint a Parisból való elutazáskor. Ez mar a második léggömb, a melyet utnak inditottak. — A lapok tetszéssel fogadják Favre második körjegyzékét. — A havrei vasut Conflansnál az ellenség által megszakittatott.

= Florencz, sept. 19. A cultusminister egy körjegyzékben büntetés igérése mellett óvja a clerust a lázitástól. Mazzini kijelenté Lanzanak, hogy ha az olasz csapatok Rómát elfoglalták, az ö külde tése be lesz töltve.

= Becs, sept. 19. A cseh feliráti küldöttség a császártól azt kapta feleletül, hogy minden feltétel nélkül küldjenek követeket a birodalmi tanácsba.

= Krakkó, sept. 19. Riga városát annak kormányzója 100.000 rubel fizetésére itélte, mert a lakosság a porosz győzelmek alkalmából sok házat zászlókkal ékesitett. E büntetést két egyenlő részre osztva, annak egyik felét a sebesülteket segélyző német, — másik felét a sebesülteket segélyző franczia egyletnek küldte.

A varázsgyürü.

⚹). Mi a varázserő a melyben Bismarck gróf bizik, melyre mint erős kővárra legtöbbet alapit?

Talán messzehordó aczélágyui? Moltke és Rone tábornokok esze? vagy az a jezsuita-szenteskedés, melylyel Vilmos király szokott a világnak port hinteni a szemébe? avagy a németországi haderőnek ügyes, mesterfogásokkal való kisajtolása?

Nem!

Bismarck gróf legnagyobb bizalmát az europai diplomatiának politikai bátortalanságába veti.

Ez az a varázsgyürü, mely őt hozzáférhetlenné teszi.

Jól tudta ő, hogy a sedani császárfogás után mivel kell a dynastiák beavatkozási törekvéseit neutralizálni.

El volt készülve arra az esetre, hogy Párisban a köztársaságot idő-nap előtt kikiáltják.

„E hydrának fejére kell ütni!"—gondolá— s ártalmatlanná tenni.

„Mérget ellenméreggel semlegesiteni!"

Ez volt a jelszó!

A leleményes Bismarcknak nem sokáig kelle ily ellenméreg után kutatnia.

Ott volt keze ügyében Bonaparte Lajos az államcsinyek mestere!..

Épen kapóra jött.

Egy követ kezdtek fujni.

A porosz kormánylapok legott kinyilatkoztaták, hogy Napoleon a „hős," Németország földén szivja ugyan a levegőt, de nem mint fogoly, hanem mint vendég, ki csak arra vár, hogy Vilmos kartársa azt a „fejetlen söpredék népet" Párisban, mint férget morzsolja szét s vezesse be a „deczember 2-ikának emberét" vendégszerető karjain a Tuileriákba!

— Hohó! — sugott össze a diplomata testület a vén Europában, — hiszen ez a két ördög-szülötte épen malmunkra hajtja a vizet! Hiszen ezek a régi monarchikus elvek megerősitésén fáradoznak! Hadd folytassák hát isten nevében tovább is a vérontást. Hogy pedig még csak árnyéka se lássék annak, hogy mi őket háborgatnók, bocsássuk haza katonáinkat szabadságra; parancsoljuk meg a hadügyéreknek hogy a müszaki csapatok fölállitásának békesség adassék, tüzérekkel fölszerelt honvédelemnek pedig hire-hamva se legyen.

Lesz arra idő későbben is — majd, ha fagy!...

Hiszen csak is ezt akarta a furfangos Bismarck!

Bizott, — mondjuk — az europai diplomatiának politikai bátortalanságában.

Nem is csalódott, amint látszik—Napoleon jó ellenméreg ugy a köztársaság mint a hatalmak ellenében!

És most közeledik Páris, az ujkor ez Athenéje felé egy áldozatra szánt hadsereggel, hogy láthassa egy második Carthagónak pusztulását!

A hatalmasságokkal számot vetett a porosz kabinet gépvezetője.

De vajjon szövetségesévé tehet-e két megvesztegethetlen hatalmat: — a természet elemeit, és a szabadság szellemét, melytől nemcsak a franczia de Európa népe s közvetlenül a német nemzet is saturálva van?

Ha a mondott két nagy elem egymással ölelkezik: Bismarck varázsgyürüje is elveszti büvös hatását.

Ime még alig közeledett istenfélő Vilmos, Francziaország üteréhez, máris küldik a jeramiádokat a porosz főhadiszállásról a sodronyokon szerte a világba, hogy a német hadsereg egészségi állapota nem nagyon kedvező s az utóbbi tiz nap erőtetett menete tömérdek embert tett marodeur-ré; az élelmezés rosz és hiányos, a Páris közelében levő falvak elhagyottak, távoztak azokból az élőlelkek, üres kamarát hagyván magok után!"

Bizony pedig a weissenburgi és sedani dicsőséggel a porosz katona sem lakik jól, mert a gyomor szigoruan követeli osztájrészét.

Az idő is ősz felé jár már. A természet kezd mogorva képet ölteni. Kiállitja ütegeit: a szelet esőt s majdnan a havat.

A „tüz" már megtette kötelességét.

Pár nap óta Páris környékének kies ligeteit, erdőségeit köröskörül a lángok emésztik, hogy ne legyen az ellenségnek védelmi helye, fütő eszköze, „szalonnasütő-"je.

A természet, a föld gyomrából olajat szolgáltatott a kétségbeesett nép kezébe, hogy azokkal élesztve a tüzet, annál nagyobb tökélylyel vigye ez véghez a pusztitás müvét!

Gondolja talán Vilmos a kegyes férfiu, hogy „isten segélyével" ismét kedvező „fordulat" áll be, mert sikerült a természet elemeivel daczolni?

A szabadság erős szelleme még mindig ott leng Páris erődmüvei felett, ott a departement-ok minden zugában.

Mi kétkedünk benne, hogy a gondviselés megengedje, hogy a vandalismus győzzön egy szabadságáért utósó csöpp vérével is áldozni kész nemzet ellenében; kétkedünk benne, hogy eljöjjön az az idő, melyen a zsarnok hóditó egy uj Mariust lásson Páris romjain s a történet muzsája mint könyező Niobe gyászoljon a köztársaság sirja fölött!

De hiszszük a szabadság diadalát a zsarnokság fölött, hiszszük hogy Francziaország városainak, falvainak üszkös romjai felett phönixkint emelkednek ki a virágzó szabad helységek.

A most anyira sanyargatott Galliának sebeit hamar behegeszti — a szabadságnak gyógyitó balzsama.

A Favre-ok, Hugó Viktorok, Gambetták, Trochu-ok sat. hazája nem veszhet el!

Hol még annyi erős szellem annyi fegyverfogható kéz védheti hazáját, ott a jó ügy még nincs elvesztve!

Francziaországnak ki kell emelkednic a szolgaság sötétéből, hogy mint világitótorony terjeszsze szét üdvös sugarait s vezérfényt nyujtson a Skyllák és Charibdisek közt evező népek millióinak.

= Kossuth Lajos haza jön, Ez a hir szárnyal Pesten. A „P. Ll." értesülése szerint elfogadja a képviselőséget, mire az ó kanizsai választó-kerületben legközelebb elválasztatott.— Szivünkből óhajtjuk, hogy ugy legyen: de nem merjük hinni! —

— **Portugallia** kormánya, a király parancsára, hivatalos összeköttetésbe lépett a franczia köztársasági kormánynyal.

— **Andrássy Gyula grófot** ismét emlegetik birodalmi cancellárnak Beust helyébe. Magyar miniszterelnök Lónyay Menyhért lenne! —

— **Bécs,** szept. 17. A „Reichsraths Corr." a miniszterváltozásra vonatkozó hireket megczáfolja. A követek házának majoritása Hopfent, a galicziai követek pedig Rechbauert helyezik kilátásba az elnökségre.

— **Páris,** szept. 17. reggel. Az összes helyhatósági tanácsok megválasztása szept. 25-re, az alkotmányozó gyülekezetben való választások pedig okt. 2-re tüzöttek ki. Glais-Bizoin és Fourrichon admirál, Crémieux-al együtt fogják képezni a kormányi küldöttséget Toulban. Az északi vasut vonalai csak St.-Denisig járnak. Az Orleansba vezető vasut Ablon és Athis közt félbeszakasztatott. 4000 porosz, kik Mühlhausen, Cernay és Bussing helyeket elfoglalták, Páris felé látszanak tartani.

— **London,** szept. 17. A mai reggeli lapok szerint a kincstár kanczellárja Skótiában egy bankett alkalmával igy szólt: Angolország hivatlanul nem kisérelheti meg a közvetitést; és csak akkor lépne fel közvetitőül, ha mindkét hadviselő fél által felhivatnék.

= **Konstantinápolyból** jelentik, hogy az oda való orosz követségi katonai attaché Boleslawsky ezredes, nem régen Petersburgba hivatott, s rövid tartózkodás után ismét Konstantinápolyba ment. Bár minő kevés jelentőséggel birónak látszassék is ezen tény, az által még is nagy jelentőséget nyer az, hogy az orosz katonai attaché társaságában visszaérkeztekor — véletlenül-e vagy nem azt nem tudjuk, — panszláv ügynökök érkeztek meg, kik aztán Konstantinápolyból a porta uralma alatt levő délszláv tartományokba, a szélrózsa minden irányában elszéledtek. Tehát ebből is lehet látni, hogy Oroszország készülődik, természetesen a maga módja szerint, és sokkal olcsóbban mint a többi államok.

Franczia-porosz háboru.

Debreczen, szept. 19.

=). Azon feltevés, hogy a porosz koronaherczeg hadserege valószinüleg a Rajna balpartjára fog átmenni, és a párisi erőditések déli homlokzata előtt fog állást foglalni, táviratok által helyesnek bizonyittattak. A távirda vonal Ablon és Juvisy közt még 16-án megszakittatott. Az is jelentetik, hogy a poroszok Juvisyben batteriákat állitanak fel, és hogy Athisnál harczolnak. E helyek mind a Szajna mellett a párisi uton feküsznek, e fele utban Corbeil és Páris közt. Juvisy igen fontos, vasuti csomópont, s ott négy vasut keresztezi egymást. Egy állandó vasuti hid van ott, mely csak részben romboltathatott szét. Tehát igen valószinü, hogy a poroszok itt kisértik meg a a Szajnán való átmenetet, s igy a francziák azon kitünő állást, melyet Ablonnál, Athisnál, Juvisynél és Longmmujjeaunál elfoglaltak, s mely az Yrette és Orge folyamvonalak által igen könnyen védelmezhető, két okból igyekezendnek megtartani. Egyrészről azért, hogy a Szajnán való átmenetelt megakadályozzák, más részről, hogy a poroszoknak az erőditések déli homlokzata felé előnyomulását késleltessék, mert ezen homlokzat megerősitésére csak nehány nap előtt kezdettek Villancourt és a sevresi hid közt erőditményeket épiteni.

A szász koronaherczeg hadserege szombaton már Dammartin környékén volt, St. Denis és Pontoise közt.

— A franczia önkéntes csapatok — franctireurs — naponta szaporodnak, s a poroszokra igen kényelmetlenné válnak, miután az élelmi szállitmányokat s kissebb csapatokat megtámadják. A. A. Z.-nak a déli hadseregről szept. 10-ről következőket irják: Fájdalom, megerősitik, hogy egy nagyobb, 12—13,000 önkénytesből, mozgó nemzetőrből s az 50. sorezred szétfutott katonáiból álló s tisztek által vezetett csapat hadseregünk háta mögött Vancouleursnél az erdőkben tartózkodik. Már két ambulance-kocsit megállitott, azután egy bajor, öt kocsiból álló szállitmányt elvett. E csapatok természetesen a legtitkosabb rejtekeket ismerik, ugy hogy az országut melletti erdők átkutatása még eddig eredményre nem vezetett. Bármennyi katona áll is rendelkezésünkre, annyi még sincs, hogy az élelmezési utakat kellően megszálljuk."

Toul környékéről hasonló dolgokat irnak e lapnak. „A Nancy és a Toul közötti vidéket fegyveres parasztok teszik bizonytalanná. Ezek a postára lőnek, mely feltünően csekély fedezet alatt megy, megtámadják a beteg szállitmányokat és fuvarokat, s pár nap előtt 37 embert három porosz katonaorvossal együtt elfogtak. Hogy e bajnak véget vessünk, két czirkáló csapat, melyek mindegyike egy porosz és egy württembergi honvédzászlóaljból s két porosz huszárszázadból áll, küldetett a veszélyezett vidékre.

A félhivatalos „Spen. Ztg." egy katonai czikket közöl, mely meglehetős világos vonásokban tartalmazza a poroszok előleges haditervét. E szerint a poroszok Páris rohammal való bevételét nem fogják megkisérni, hanem szoritkozni fognak az ostromzárolásra, hogy a fővárost éhség által kényszeritsék az átadásra. Ennek okául azon körülményt hozza föl, hogy a porosz hadvezetés visszairtózik azon roppant áldozatoktól, melyeket a roham követelne s mivel Metz, Thionville és Toul bevétele előtt, nehéz ütegeket nem igen lehetne előteremteni.

A német hadseregek Francziaországban.

||.) A német hadsereg száma felől, mely jelenben franczia területen van, a bel és külföldi lapokban a legellentétesebb tudósitások állanak. A „N. Fr. Pr." a hivatalos és más egyéb adatok nyomán e felől a következőket közli:

Minden északnémet hadtest két hadosztályból áll, s egy hadosztály 12—13 gyalog zászlóaljból, egy lovas ezredből, (dragonyosból vagy huszárból), két könnyü (4 fontos) és két nehéz (hat fontos) gyalog ágyuütekből. Ehez járul még a tartaléktüzérség, két könnyü és két nehéz ágyuüteggel, egy utász, hidász és árkászzászlóaljjal.

Egy ilyen hadtest rendesen 34313 emberből áll, melyből 25,798 gyalog, 1250 lovas és 84 ágyu harczol. A 12-ik hadtest kivételképen 40408 emberből áll, s ebből 29,918 gyalog és 3812 lovas s 90 ágyu harczol, a gárda hadtest pedig még ennél is számosabb, 42,828 főre rug 29,918 gyalog és 5067 lovas harczossal és 90 ágyuval. A 9-ik hadtesttől az egész 17-ik hadosztály a tengerparton maradván vissza, ennek pótlására a hesseni (25.) hadosztály rendeltetett, mely két gyalog és két lovas dandárból áll, 14,8000 emberrel, melyből 10,302 gyalog és 1255 lovas harczol 36 ágyuval.

A gyalog hadosztályoknál be nem osztott lovas ezredekből hat hadosztály képeztetett, mindenik 6 ezreddel és két üteggel, összesen 4438 emberrel, melyből 3812 harczol 12 ágyuval.

A délnémet hadseregek nem sokban térnek el ettől az alakitásra nézve. A bajorok két hadtestet s egy lovas tartaléksereget képeznek. Minden hadtestben 5 vadász zászlóalj van, mig a poroszoknál csak 1—2 ilyen zászlóalj létezik. A würtembergiek egy hadosztályt képeznek 3 gyalog és egy lovasdandárral, hasonlóképen a bádeniek.

A háboru kezdetekor Steinmetz hadserege (I.) az 1., 7., 8. hadtestekből, az 1. és 3. lovas hadosztályból állott. A II. hadsereg, melyet Frigyes Károly hg vezényel, a gárdából, a 2., 3., 4., 9., 10. 12-ik hadtestekből s az 5. és 6-ik lovas hadosztályból; a III-ik hadsereg a porosz koronaherczeg vezetése alatt az 5., 6., 11. és a bajor 1., 2. hadtestekből, a 2-ik és 3-ik bajor lovas hadosztályból állott. Ezen adatok szerint tehát a haderők a következőképen eredményeződnek:

I. hadtest 75 zászlóalj, 72 lovaszászlóalj, 282 ágyu, 111815 ember, 282 ágyu II. hadtest 184 zászlóalj, 148 lovaszászlóalj 624 ágyu, 265,409 ember. III. hadtest 166 zászlóalj, 136 lovas zászlóalj, 546 ágyu, 235,250 ember. Összes hadtest 425 zászlóalj, 356 lovas zászlóalj, 1452 ágyu, 612,474 ember; mely összegből 438452 gyalog és 56,203 lovas harczol.

Ha most a sebesültekben és betegekben, halottakban történt veszteséget 190,000-re teszszük és ez összeg fele a már azóta érkezett tartalékosokkal és póthadsereggel fedezve van, igy az összes hadsereg kevesbedése 95,000 emberre tehető, s a porosz haderő, mely jelenleg Francziaországban van, mégis 515,000 fönyi roppant sereg által képviseltetik.

Itt azon hadtestek, melyek legujabban léptek át a franczia határt, s melyek 100,000 főre mennek, még nincsenek a számitásba felvéve, mert ezzel együtt 615,000 ember s mintegy 1600 csataágyu lenne most Francziaországban.

A világ fenállása óta ily hatalmas haderő még nem létezett egy egységes vezetés alatt, s a francziáknak összes hadereje, mely ezzel szembeszállhat, alig tehető többre 200000 fönél, s ennek egy része Metzbe van elzárva, s többi része is szanaszét. Itt már csak a honszerelemszülte lelkesedés s átalános népfelkelés segithet.

TÁRCZA.

A tuilleriák legujabb titkai.

Regényes történet két kötetben.

Irta

CHATTERTON WILLIAM.

(Folytatás.)

Hogy a herczeg elment-e Romainvillebe vagy nem, azt nem tudjuk, mert Liveraninak nem mondhatta meg, miután annak Párist a Pianori-féle merénylet folytán, hirtelen el kellett hagyni. Különös, hogy az első hir Pianorit vádolta azzal, hogy a császárra reá lőtt, bár Pianorit elfogták és az megvallotta saját nevét. A dolog következőkép állott.

A mint már fentebb emlitettük, a párisi rendőrségnek voltak kémei és ügynökei Londonban is, mert jól tudta, vagy legalább tudni vélte, hogy minden összeesküvés egy és ugyanazon forrásra vezethető vissza. Az olasz menekültek közt volt nehány ember, kiket a számkivetés nyomora anynyira demoralizált, hogy eladták magukat a franczia rendőrkémeknek. Két ilyen olasz tudomásával birt annak, hogy Liverani Mazzini által küldve, már régóta Párisban tartózkodik, s a mint Pianori merénylete Londonba táviratoztatott, megkérdeztettek ezen megvásárolt olaszok, hogy ki lehet az, ki a merényletet elkövette, s a mint ezek Pianorit nevezték meg, annak nevét terjesztette el a távirda Párisban. E körülménynek köszönhető Liverani, hogy mielőtt elfogták volna, menekülhetett. A mint az utczán ment, két rendőrkémet hallott beszélgetni, s ezek az ő nevét emlitették. Ez elégséges volt arra, hogy a menekülésre gondoljon. Miután a nélkül is mindig menekülő félben volt, sikerült neki tüstént távozni, Spanyolhonba eljutni; soha nem merészlett többé visszatérni Párisba, s ott egy más egyén foglalta el helyét.

Később majd meglátjuk, hogy mi lett belőle.

XLIV.

A kis savoyárd.

Nehány hét mulva Pianori merénylete után, két urat látunk Romainville felé haladni. Az egyik szikár, sötét haju s teljesszakálu, a másik széles vállu, csaksem kenderszőke szakállal s vöröses hajjal, bajusza gyürüzött, haja is fürtös, orra hajlott, s kissé görbe szemei szürkék és igen élénkek, 10—12 évvel fiatalabb lehet, mint kisérője, járása és magatartása katonai.

— Messze van még a „fehér ló"-ig signor Achill? kérdé a szőke. Hiszen eljöhettünk volna ide bérkocsin is, már én egészen belefáradtam.

— Ha érdekli önt a gyermek látása, nem szabad a fáradságtól félnie, mondá az öregebb ur. A bérkocsisoknak nem lehet hinni, ezek többnyire a rendőrség szolgálatában vannak. Egy oly feltünő külsejü férfinak, mint ön, kerülni kell azon nyomot, melyet követ, mások előtt felfedezni. Különben már azon az uton vagyunk, s a vendéglő alig van 100 lépésre.

Egy élelmiszerkereskedésbe léptek be. A bolt egészen uj volt, s ott minden tárgyon, min csak a szem megakadt, lehetett látni, hogy a butorozat és felszerelés nem régiben szereztetett, mert minden fénylett az ujságtól, különösen azon tartályok, melyekben a kocsonyák, likőrök és sütemények állottak. A czédulák azokon, mint a gyógyszertárakban, fehérek voltak, veres vagy fekete betüvel. Négy vagy öt asztal, székek és divánok által körülvéve, várt a vendégekre. A boltban egy buskomor arczkifejezésü férfi volt, és egy fiatal nő, erős, üde, piros arczu, kihivó, kaczér szemü; mihelyt valaki belépett, az első perczben láthatá, hogy itt a kalapot az asszony viseli a háznál.

A két ur egy különszobát kért, a hol étkezhessenek, mire a nő a hátulsó szobába vezette őket, hol kényelembe helyezhették magokat.

— A boltban is ép oly zavartalanul étkezhettek volna önök uraim mondá e nő. Ez időtájt ritkán jön valaki ide, rendszerint csak 12 óra felé délben jön a vendég. Inkább reggeliző, mint vacsoráló hely ez, és pedig leginkább a sajt miatt, mit délelőtt szoktak enni. Nemde tudja ön a sajtról azon példabeszédet, hogy reggel arany, délben ezüst és este ón.

E terécselés alatt felteritette az uraknak az asztalt, aztán besózott vaddisznó orrt, hideg pulykát szarvas gombával és fokhagymás kolbászkákkal tett elébök s a mellé egy palaczk Chambertint.

— Mama, mama! kiáltá most egy vékony gyermekhang, adj egy falat pulykapecsenyét, tudod hogy szeretem.

— Te fattyu, még gourmand lesz belőled, az előtt a vajas kenyér is jó volt, s most mindég hust akarsz? Aztán az urakhoz fordulva, valódi párisi fecsegő modorban folytatá: Mert hát mi nem voltunk mindég ily szerencsés körülmények közt mint most. A szerencse bennünket az egyik ajtón elhagyott, s a másikon meg ismét bejött. Egy év előtt még igen szegények voltunk, ugy hogy alig tudtunk élni. Én mosónő, férjem pedig hordár volt. Két gyermekünk volt, a fiatalabb alig nehány napos. Közel voltunk az éhenhaláshoz, és kisebbik gyermekem épen annak következtében, hogy emlőmön nem nyert tápot, meg is halt. De a szerencse épen azon perczben más oldalról beköszöntött. Egy nagynéném, kire soha nem számitottam, hirtelen meghalt, s 40,000 frankot hagyott rám. A pénzen aztán mindjárt ezt az üzletet vettük, s mostan meglehetősen jol van dolgunk.

— És ha azt mondanák önnek, hogy vissza kapja élve meghalt gyermekét, vagy a vagyonról mondjon le, melyikről mondana le? kérdé a szőke ur.

— Vagyonomról aligha, felelé a nő, mert akkor tönkre kellene jutnunk; ahhoz pedig, hogy gyermekem nélkül éljek, már hozzá szoktam, s meg ugy neki is jobb dolga van.

A szőke ur magához hivta a kis fiut, hogy egyék tányérjáról, s mig anyja kiment egy üveg Rosnillon borért, addig a kis fiuval a vendégek beszédbe elegyedtek.

— Emlékszel még kis öcsédre? kérdé a szőke ur.

— Hogyne, hiszen nehány napja hogy láttam. Mama mutatta, a mint a városba egy szép kertbe mentünk, mely egy folyó partján fekszik; ott egy nő hordta a karján, aztán egy másik nő jött, egy kicsiny urral, kinek hegyes szakála volt; azok megcsókolták az öcsémet, s nevették és Lulunak nevezték.

A szőke ur ekkor egy fényképet vett ki a zsebéből, s megmutatta a gyermeknek.

— Hasonlit öcséd ehhez a képhez? kérdé a fiut.

— Ah, hiszen ő az! Adja nekem azt a képet, hadd mutassam meg papának és mamának. Ők is bizonyosan megismerik. Papa örülni fog, mert igen faj neki, hogy mama öcsémet idegen emberekhez adta.

— Hát nem halt meg öcséd? Nem tették őt koporsóba, s nem ásták el a földbe?

— Nemde ön azt gondolja, hogy nem temették-é el, mint Bernhard Péterék gyermekét? Ó nem! Egy ur és egy nő vitték el, de előbb mamának sok, igen sok pénzt adtak. Emlékszem rá, mert mindent láttam. Mama akkor megtiltotta, hogy arról beszéljek, de az akkor volt, most már nem mond semmit, tehát szabad azt elbeszélnem.

A két ur jelentőségteljes pillantásokat vetett egymásra, s a mint a gyermek anyja a bort behozta, meghivták azt, hogy üritsen poharat velök. Daczára álnokságának igen beszédes volt, s ettől megtudták, hogy férje nem akar sokáig Párisban maradni, hanem vissza akar menni hazájába Savoyába.

— Én is Savoyard vagyok, vegyült a kis fiu a beszédbe, mint apám, de öcsém már nem volt az, mert Párisban született.

Az urak, miután egy óra hosszan időztek, távoztak a boltból. Másnap más urak jöttek el, s ezek is beszédbe elegyedtek a gyermekkel, s az ezeknek is ugyanazt mondta el, a mit a két első látogatónak.

Ez által a bolt egész divatba jött, s annak tulajdonosnője egy legteljesebb üzletet nyitott. Egy este azonban egy öregebb ur jött, ki sokáig beszélt az üzlet tulajdonosával és annak nejével, s azon látogatás után már másnap ki volt az üzlet ajtajára az értesités ragasztva, hogy az eladó, s a család távozott Romainvilleből. Hogy hova mentek, azt senki nem tudta megmondani.

(Folytatása következik.)

A keleti kérdés.

△ Az ujabban érkezett táviratok közt két sürgöny bir kiválóbb érdekkel, melyek szoros kapcsolatban látszanak egymással lenni.

Az egyik Szt.-Pétervárról érkezett és igy hangzik: „Az orosz kabinet hajlandó a többi hatalmassággal közösen Favre Gyula ajánlatait támogatni.“

A másik Londonból jött s azt jelzi, hogy „a porosz király immár engedékenyebbnek mutatkozik s Elsaszt és Lothringiát nem tekinti többé „conditio sine qua non“-nak!“

Ugyan mi okozhatja azt, hogy Vilmost egyszerre békülékenyebb szellem szállotta meg? — kérdik olvasóink.

Kik a politikai sakkhuzásban némi jártassággal birnak, azonnal sejthetik, hogy a diplomatia sakktábláján most az orosz és porosz kabinet játszanak.

Érdekes lesz tudni, melyik fél lesz az, amelyik s a c h m a t t-ot mond a másiknak.

Az orosz kabinet a vadászati amaz alapszabályt követi, hogy soha sem közvetlen közelben keresi a vadat, hanem jó messze eltekint mindig kémlődő szemével.

E vad most a k e l e t i k é r d é s, e legkedvenczebb eszménye a kancsuka-hatalomnak.

A porosz kabinet a muszkának francziák iránt minden lépten-nyomon tanusitott rokonszenvében ugy látszik sejti, hogy a szt.-pétervári kormány a legeszélyesebben egyengeti utját k e l e t felé akkor, midőn Francziaország r o k o n s z e n v é t s talán s z ö v e t s é g é t megnyerni törekszik s megfosztja — ha lehet — az ottoman hatalmat l e g n a g y o b b támaszától, tudva, hogy ebben az esetben Osztrák-Magyarországnak levén mit seperni saját háza előtt, nem igen léphet föl a keleti kérdésnél cselekvőleg: a porosz szintén nem mozoghat, ha egyszer Francziaország a szt.-pétervári kabinettel barátságos hajlamban él s ekép a török csak is angol támaszban bizhatna s ez korántsem elegendő biztositék az északi kolosznak keletet hatalmába hajtó törekvései ellenében.

Ugylátszik, kezdik ezt belátni Berlinben is, és részben innen magyarázható ki ama békülékenységi hajlam, melyet a porosz főhadiszálláson eszlelhetni.

Ha Poroszország csakugyan belátta, hogy esztelenebb politikát nem követhet, mint akkor, ha Francziaországot még mindig gyöngiteni igyekszik egy czéltalan irtóháboru által, és belátta, hogy Francziaország physikai erejének gyöngitése avagy megtörése által csak a keleti nagy kérdésben való befolyását veszélyezteti, akkor nincs sürgősebb teendője, mint minden áron siettetni az illendő békének megkötését a franczia néppel, nehogy az orosz hatalom nagyon is olcsó áron jusson a franczia nép végelkeseredése folytán arra a barátságra, mely Oroszországra sok tekintetben veszélyessé válhatik.

De a mily veszély Poroszországot fenyegeti, ép oly természetu sőt több oldalu veszély inti Osztrák-Magyarországot arra, hogy diplomatiai erejét oda forditsa, miszerint a béke minden esetre és mielőbb létrejöhessen. Most van erre a legjobb alkalom, melyet ha elmulaszt, nemsokára eljő az idő, midőn az Aldunán kényszerülend orosz szuronyok ellen a lét- és nemlét harczát vini — és ez keserves dolog lenne!

Hogy Francziaország szabad fejlődésében gátolva lesz-e sokáig a pusztitó harcz által vagy pedig belátandja az európai diplomatia Francziaországnak mint köztársaságnak p o l i t i k a i s z ü k s é g e s s é g é t mielőbb, és ez irányban működik-e közre: egyenesen ettől függ Európa jövője.

Vigyázzon Poroszország,de vigyázzon az európai összes diplomatia is, nehogy ez ujabb sakkhuzásban az orosz diplomatia kiáltsa ujjongva a „matt“-ot.

Ujdonságok.

* **A debreczeni ezyház-megyei gyülés** holnap tartatik meg Hosszu-Pályiban, Révész Bálint esperest elnöklete alatt. Egyuttal ugyanazon napon ott templomszentelési ünnepély is lesz.

* **Azon kedves viszonyosság**, mely Debreczen lakosai közt dicséretre méltólag fenáll, legujabban mutatkozott most is a f ő i s k o l a é p i t é s é r e megindított adakozásoknál. A lakosság valláskülönbségre tekintet nélkül meghozta áldozatát a tudomány oltárára, s a kedvezőbb anyagi helyzetnek örvendő társulatok is szép példát mutatták kegyeletességöknek. Innen azon kedvező eredmény, hogy rövid idő alatt mintegy n é g y e z e r f r t. gyült össze, és pedig — megjegyzendő — az adóvégrehajtással fenyegetőzés napjaiban!

* **Hirdetmény**. A magyar királyi belügyminisztérium, az országos honvédsegélyező egylet kérelme folytán, f. évi 5208. szám alatti rendeletében, az 184⁸/₉-ik években rokkantakká lett vagyontalan és munkaképtelen honvédeknek és az akkor, vagy rokkantságok következtében később elhalt hondvédek vagyontalan és munkaképtelen özvegyeinek összeiratását akkép rendelte el, hogy azok, kik a fönnebbiek szerint, az országos honvédsegélyező egylet alapszabályainak 21-dik §. értelmében segélyre igényt tarthatnak, kellőleg fölszerelt folyamodványaikat folyó évi október hó 1-ső napjáig a hatósághoz adják be, melyek aztán a magyar királyi belügyminisztériumhoz fölterjesztendők leszeknek. Miről az illetők oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az országos honvédsegélyező egylet alapszabályai 21-dik §. szerint segélyezésre igényt tarthatnak: a) azok, kik az 1848—1849-dik évi hadjáratokban rokkantakká lettek, s vagyontalan és munkaképtelen állapotban vannak: b) az akkor, vagy rokkantságuk következtében később elhaltak vagyontalan és munkaképtelen özvegyei, ha ki tudják mutatni, hogy már 1848—1849-ben az illetők nejei voltak. — Továbbá a folyamodványban kiteendők: a folyamodó nevén kivül születés s tartózkodás helye, foglalkozása és vagyoni állapota, a besoroztatás helye és ideje, melyik zászlóaljban, vagy hadcsapatban szolgált, mily rangfokozatban állott, illetőleg: mikor soroztatott be a cs. kir. sorkatonaságba, s mely ezredbe, és mikor lépett át a honvédséghez: az özvegy pedig köteles a fönnebbieken kivül kimutatni, hogy mikor és hol esett el férje s ő mikor és hol ment férjhez. — Végre a vagyontalanságról hiteles községi, a munkaképtelenségről pedig tisztiorvosi bizonyitvány csatolandó a folyamodványhoz. A folyamodók tehát kellőleg felszerelt folyamodványaikat a városi kapitányi hivatal dijszedő osztályához, Jeney István alkapitány hivatalszobájában a városháznál folyó évi október 1-ső napjáig adják be. A kapitányi hivatal utasitva van, részletesebb felvilágositás adása és a hatósági és tiszti-orvosi bizonyitványok megszerzésének könnyitése iránt. Kelt Debreczenben, 1870. szept. 14-én tartott tanácsülésből. Kiadta O l á h K á r o l y, m. k. főjegyző.

* **A dalarda tegnap este tartott estélyéről** el lehet mondani azt is, hogy fényesen sikerült, azt is, hogy tökéletesen megbukott. Fényesen sikerült pedig annyiban, hogy az előadott darabok a müértők részéről a legnagyobb tetszéssel találkoztak, s a dalárda ez esti működése általános elismerést vivott ki a jelenvoltaknál. Az előadott hat darab mindegyike a legszabatosabban, a legfinomabb hangárnyalattal és szinezéssel volt executálva, s különösen tetszett a „Dalra magyar!“ melylyel mint versenydarabbal a dalárda az országos dalárünnepélyen a 2-ik jutalmat nyerte. Ebben Kerékgyártó Sándor remek mély hangja lepte meg egy-két magánrészben a közönséget. Otto „Esti dala“ annyira kitünően adatott elő, hogy azt közkivánatra ismételni kellett. E darab előadása alkalmával a magánrészeket Pozorszky Ágost gyönyörü, rokonszenves baritonhangjával közmegelégedésre énekelte. Épen a magánrész eléneklése alatt igen boszantólag hatott két nő oly hangosan folytatott társalgása, hogy az az elődást valóban zavarta. A szüneteket Balázs Kálmán zenekara töltötte ki, s „Tell Vilmos“ nyitányának erőteljes és szabatos előadásával zajos tapsokat aratott. Különben a tapsból jutott a dalárdistáknak quantum satis, csakhogy biz ez nem oszlatta el azon kellemetlen benyomást, a mit a közönségnek megfoghatatlan részvétlensége okozott, s megvalljuk, magunk sem tudjuk megérteni, hogy városunk közönsége miért mulaszthat el egy ily alkalmat, mely valódi müélvezettel kinálja, s igen sajnáljuk, ha a pártoláshiány leverőleg hatna derék daláraínkra, kik buzgalmukkal s az azáltal elért sikerrel valóban dicsőségére válnak városunknak. Ez estély, mint bál, tökéletesen megbukott, tánczos az telt elég a dalárokból, azonban csak nagy erőfeszitéssel sikerült a fáradhatlan rendező V. Gyulának egy tiz pár által lejtett négyest létrehozni. A táncterem üres volt, a dalárok nagy része a melléktermekben poharazott, s a mulatság azon részének, melyben hölgyek is részt vettek, éjfélután 1 órakor vége lett.

* **Kimutatása** a dalárda által rendezett dallal egybekötött zene és tánczestély bevételének és kiadásának: B e v é t e l. 56 darab belépti jegy 56 frt. Felül fizettek: Komlóssy Imre 1 ft. Komlóssy Imréné 1 ft. Szepessy Gusztáv választmányi tag 2 ft. Gyügyei József vál. tag 1 ft. Csurka János zászlótartó és választm. tag 1 ft. Kiss Sándor alapitó tag 1 ft. Kubinyi Kálmán pénztárnok 1 ft. Komjáthy László szertárnok 1 ft. Szöllösy Mihály nyomdász és egyleti tag 2 ft. Kiss Imre 1 ft. Összesen 68 ft. K i a d á s. Zenészeknek 30 ft. Világitásért 25 ft. Napszámosoknak és jegyszedőknek 5 ft. Nyomdai költség 10 ft. Összesen 70 ft. Miből a bevételt leszámitva 2 ft deficit marad.

* **Három tagból álló olasz énekes és zenetár-sulat** tart esténkint előadásokat a „Bika“ éttermében. A társulat vezetőjének igen csinos s még mindig élvezetet nyujtó baryton hangja van, s az ismertebb operákból sikerülten énekel egyes részeket. Sokkal több hallgatója akad, mint a dalárdistáknak tegnap volt. Pedig az eső a piacz ezen részén is ugy esett, mint a „Fehérlő“ felé.

* **Szüreteinkre** szomoru kilátás nyilik. A szöllő éretlen s a mellett rothadásnak indul. A l k a l m a s i n t a s a v a n y u szöllőt mi előbb ki kell sajtóltatnuk, hogy el ne rothadjon. Jobb valami, mint semmi. —

* **A velocipede iskola** már szombaton látogatott volt, s felnőttek és gyermekek egyaránt mulatságosnak találják a körben rakott sineken forgó szerkezeten lábaikat gyakorolni. Különben alig egyéb ez igy a ringelspielnél, azon különbséggel, hogy azt fogadott emberek, s ezt pedig maga a mulató közönség hajtja. — Vannak különben külön velocipédek is, de a helyiséget szüknek találjuk a sikeres tanulásra nézve.

* **Antalffy Lajos** az ideiglenes főtrafikos a külföldi szivarok számára — nevezetesen azok detail eladására nézve is czélszerüen rendezte be üzletét, s most asztalán a dohányzó közönség a több mint 40 szivarnemet egyszerre áttekintheti. A specialitások árulására az engedély még mindig nem érkezett meg.

* **Sürgönyforgalom** a debreczeni főtávirdai állomáson szeptember 17-én a pénztárnál felvétetett sürgöny 66 db, megérkezett és kézbesittetett 64, felvett 307, kiadatott 307, összesen 744. — Szept. 18. a pénztárnál felvétetett sürgöny 51 db, megérkezett és kézbesittetett 48 db. felvett 184, kiadatott 184, összesen 467.

Dobrovszky.

Fővárosi értesitő.

** A K a r a g y o r g y e v i c s - p e r tárgyalása e hó 19-ről későbbre halasztatott.

** A l i p o t m e z e i t é b o l y d a kerti helyiségeiben a napokban tánczvigalom rendeztetett, mely kitünően sikerült. A szerencsétlen elmekórosok igen jól mulattak a cigányzene mellett.

** A „S t y x“ szerkesztője Saphir Ede ellen Grünwald magánvádló által emelt sajtóperben ma délelőtt tartatott az esküdtszéki tárgyalás. Eredményéről holnap.

** A p e s t i g ö r ö g t e m p l o m r a diszes uj tornyokat akarnak épittetni.

** S z i g l i g e t i „Nőuralom“ czimü vigjátékát jövő télen Lipcsében is előadják „Wenn die Frauen regieren“ czimen.

** A p e s t - f i u m e i hajógyár ajánlatot tett a m. kir. honvédelmi miniszteriumnak, uj szerkeretü ágyunaszádok előállitása iránt. A ministerium megköszönvén az ajánlatot, ezt pénzalap hiányában elfogadhatónak nem találja.

** E g y k i s a s s z o n y közelebb szobát nyittatott magának a „Debreczen városához“ czimzett szállodában. Mivel magaviselete a szolgaszemélyzet előtt feltünt, ezek értesitették a kapitányságot. Meg is lepték, épen buesuzót irt anyjának, előtte egy vizzel telt edényben 8 csomag gyufa ázott; mert vilanyolvadékkal akará magát megmérgezni. Nem volt helyzetével megelégedve, azért akart öngyilkosságot követni el.

A felvidékről.

(E r e d e t i l e v e l e k.)

VII.

1870. szept. 16.

⁂ Magyar ifjak és gyermekek az alföldről, nagy számmal szokták rendesen meglatogatni a felvidéket, hogy az itteni németajkuak nyelvét elsajátitsák. Ezek állapotáról társadalmi és nevelésügyi szempontból már régi óhajom tudósitani lapunk olvasóit, de eddig a napi események kiszoriták azt a mi szük térre szoritott rovatunkból.

A magyarajku ifjak elszigetelten élnek itt a családoktól, s leginkább csak együtt társalognak atyafiságos szeretettel, a helybeliek gyakran kimutatják irányukban némi göggel, hogy ők itthon vannak. Annak az alföldi humánus vendégszeretetnek hire sincs; ha szivességet teszenek is a magyar ifju iránt, szembeötlőleg érez-tetik, hogy azzal nem tartoznak.

Lejárt a Szepesség világa az alföldi fiukra nézve, s a mostan itt levők is, elmenetelök alkalmával, bátran dalolhatják a mi derék Csokonaink ama versét, gondolva a Szepességre:

Csak maradj magadnak,
Biztatóm valál,
Hittem szép szavadnak,
Mégis m e g c s a l á l!

Legyen elég ez a társadalmi életről, sokkal nevezetesebb az alföldre nézve a felvidék, nevelésügyi szempontból.

E m e r i c z y és J u s z t h! E két nevet ismeri csak a magyar ifju a felvidéken; e két név az, melyet az alföldi ifju ereklye gyanánt visz el a felvidékről. Emericzy és Juszth az alföldi ifjuság felvidéki apostolaiként tekintendők. Ők azon egyének, kik legtöbbet fáradoznak itt a nevelés, és közvetve hazánk müveltsége szent ügyeért. A felvidéki irónak tehát nem szabad megfelejtkezni e két ember nevéről.

E m e r i c z y D á v i d felkai luth. lelkész, több mint negyed század óta a legkitünőbb sikerrel müködik a magánnevelés rögös pályáján; az érdemekben és köztiszteletben elaggott derék férfiut, minden évben annyian keresik fel, hogy nagybecsü oktatását élvezhessék, hogy a szülék bizalmának mindenkor eleget sem tehet. Csaknem minden müvelt család ismeri őt a magyar vidéken, hiszen ő már kétszáznál több ifjunak gazdagitá ismereteit, s szélesbité müveltségi körét. Itt a felvidéken is átalában el van ismerve, hogy Emericzy a magyar fiuk legjelesebb és sikeresebb oktatója.

Nem hirlapi reklameot akarunk csinálni az ő érdemeinek egyszerü felemlitésével, hiszen neki erre nincsen is szüksége; hanem jól esik a mi lelkünknek, hogy az elszigetelt érdemet legalább a nyilvános elismerés hervadhatlan babéraival megtisztelhetjük. Müködésének jellemzésére nem mondhatunk találóbb megjegyzést, minthogy ő valódi lelkesült szenvedélylyel tanit; tanmódszere oly gyakorlati irányu, mintha szemmel láthatólag olvasztaná tanitványába a német nyelvtudományt, modora oly humánus, mint egy példányképül állitható tudományosan müvelt emberé. Ugy hisszük, élethiven jellemeztük öt. Számos tisztelőivel mi is szivünk mélyéből óhajtjuk, hogy a gondviselés hosszu időkig — a magyar örömére!

A magyar ajku ifjak nevelési ügyének másik kiváló bajnoka a felvidéken J u s z t h S á m u e l sztrázsai luth. lelkész, szinte a tanitás avatott embere; őszinte buzgalommal viseli szivén növendékei előhaladását, s gazdag tapasztalatai és széles körü tanulmányai folytán tanitványai a legalaposabb oktatásban részesülnek. Ő egész kis iskolát tart, növendékeivel a gymnasiumi osztályok bármelyikét végezteti, és mi a lelkes férfiunak nagy érdeméül róvható fel, vannak a tanitáshoz oly rendezett segédeszközei, melyek bármely alföldi gymnasiumnak diszére lehetnének; van minden szükséges természettani és vegytani készlete, válogatott csinos könyvtára, bámulatot gerjesztő ásványgyüjteménye, a haza minden részéről növény példányai s gyönyörü rovarai, mind a legszebb, tudományos rendben összeállitva. Ő még hivatva van sokáig müködni e dicséretes téren, s mi lelkünkből kivánjuk, hogy müködhessék is.

E két derék férfiun kivül többen foglalkoznak még kisebb nagyobb sikerrel a magyar fiuk tanitásával, de a tapasztalat igazolása szerint, Emericzy és Justh mellett elenyésznek, mit nyilván bizonyit azon tény is, hogy az idén több ifju tért haza innen az alföldre, mert átlátták, hogy hasztalan itt tartózkodásuk; ez egyszersmind tanuskodik a fentebb rajzolt társadalmi mostoha állapotról is. A mit az ifju veszt itt a társas életben, azt csak az Emericzy vagy Juszth tanitásai pótolhatják ki. Nem egy példából, s nem egy-két nap alatt meritettük ezen meggyőződésünket, melyet az alföldi családapáknak igen szükségesnek láttunk elmondani.

Isten velünk!

Belföldi hirek.

⁂ A b é k é s i 6 o s z t á l y u s ujabb tanerőkkel ellátott real-gymnasiumban az iskolai év október 1-én kezdődik. Miről a t. szülék s közelebbről érdekeltek azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy jövő hó 3 első napján a beiratás, javitó és felvételi vizsgák megtörténvén, a leczkeórák 4-én a szentlélek segitségül hivása után veendik kezdetöket. — B-Csaba, 1870, évi szeptember 15. Az igazgatóság.

⁂ S z a b o l c s m e g y e legközelebbi közgyülése november 8-án lesz.

⁂ **A k o l o z s v á r i s z i n h á z nem rosz tagot nyert Institoris Kálmánban, ki régen operaénekes volt, de ráunván pályájára, lelépett a deszkákról s nehány év óta, mint aljegyző müködött Arad városában. Most ismét kedvet kapott Thaliát szolgálni, s a téli idény alatt a kolozsvári közönség már gyönyörködni is fog érczteljes baritonában.**

⁂ **S z a b a d k á n közelebb mükedvelői előadást rendeztek a franczia-porosz sebesültek s az ottani szinügyegylet javára. Az előadás kitünően sikerült s még kitünőbben volt látogatva.**

⁂ K e r k á p o l y i miniszter Kolozsvárról, hol jelenleg időz, Karába is készült, mire Kolozsmegye a kara-kolozsi primitiv állapotban levő utak megigazittatásával egyik szolgabiráját megbizta. Ez elmegy Karába s more patrio a községben kikiáltoztatja, hogy utcsinálásra kell menni. A karaiak kimennek másnap, de nincs, ki munkát adjon s hazamennek. Másnap ismét kikiáltják, hogy utczacsinálásra kell menni, de ki hallja, ki nem hallja, s a vége az lesz, hogy a nagyreményü szolgabiró, maga elé idéztet 12 legjobb módu gazdaembert, s megpálczáztatta őket, de ugy, hogy azok soha sem fogják elfelejteni, mikor járt arra felé legelőször magyar miniszter.

⁂ E g y e s z é k i asszony megérte azt az örömet, hogy unokája gyermeke a saját ujszülöttével egyszerre kereszteltethetett meg.

⁂ C z e g l é d és Abony között a mult héten földrengés volt.

⁂ A l u g o s i részvényes szeszgyár porig égett.

⁂ U d v a r h e l y s z é k e n a baloldal Orbán Balázst, a székelyföld monographiájának jeles iróját léptette fel képviselőjelöltül.

⁂ H o n v é d s e g é l y e z é s r e Pécsváros közgyülése 5000 frtot szavazott meg, melyet tiz év alatt egyenlő részletekben ajánlkozik lefizetni.

⁂ P e r c z e l M i k l ó s baranyai főispán ellen még régebben sajtóper inditatott. A P. L. ugy értesül, hogy a főrendek mentelmi bizottsága a főispánt kiadja az esküdtszéknek.

⁂ P o z s o n y b a n mult szombaton hó esett.

⁂ Biharmegye bizottmányi gyülése e hó 21-é n lesz; 20-án d. u. 4 órakor pedig értekezlet a 2-ik alispán lakásán.

Délutáni posta.

— B é c s, szept. 17. Thiers nem jön Bécsbe; küldetése Londonban ér véget.

Itt az a hir, hogy Jules Favre Bismarckot beszélgetésre kérte fel.

— L o n d o n, szept. 18. A kormány közzé teszi Bernstoff emlékiratát a fegyverkivitelre nézve, valamint Granville válaszát. Granville válaszban a fegyverkiviteli tilalom elmulasztását azzal indokolja, hogy ez a vámhivatali ellenőrzésnél igen sok bajt okozott volna. „Daily News“ erősiti, hogy ángol gyárak Francziaország számára 400,000 fegyvert és 30 millió töltényt gyártanak.

— B é c s, szept. 18. A császár ma délben elfogadta a cseh tartománygyülés küldöttségét, mely a többség feliratát áthozta.

— P á r i s, szept. 17. Csütörtökön ismét bombázták Toult. Az ostromlottak viszonzák a tüzelést és elrombolták a porosz ütegeket.

— P á r i s, szept. 17. Mint hirlik, a poroszok ismét megtámadták Toult. Az „Univers“-nek metzi közlése szerint a poroszok egy e hó 9-kén Saint-Quentin-erőd ellen intézett támadásuk alkalmával nagy veszteséggel verettek vissza.

— P á r i s, szept. 16. 7 óra este. A párisi bank jelenti, hogy fiókintézete igazgatóságát Aeursba tette át. A bank állása szept. 13-án a következő volt: incasso 790 millió; pénztár 1350 millió és bank-követelés 164 millió.

A kormány határozata értelmében a fondbörze az ostrom tartama alatt is nyitva lesz.

Pietrinek több ügynöke fogatott el és egy bonopartistikus complott fedeztetett fel; hir szerint nagyon compromittáló iratoknak jöttek nyomára.

A Francais jelenti: a porosz király családja körül nagy érdemet szerzett egy amiensi ogyén kérélmére a király semlegesnek nyilatkoztatja Amiens városát. A Journal des debats ovakodást ajánl, nehogy nagy reményeket csatoljanak a véderőhöz. A helyzet más, mint 1792-ben. Oka ennek Napoleon kormánya és nem a franczia nép.

KÖZGAZDÁSZAT.

(e.) D e b r e c z e n, szept. 19. A heti sertésvásár lanyha volt, sovány sertést sokat hajtottak, hizott sertés kevés volt, kelendőség csak is a hizott sertéseknél mutatkozott, fontszámra 26—27½ kr., kevés sovány sertés kelt el, az 1½ év körül álló jó erőben levő párja 40—45 frton kelt. 1 mázsa szalonna 35—36 frt Az életüzlet jó hangulatnak örvend, az előhetivásárra valamint a mult héten ugy mára is sok életet hozatott, a kelendőség ugy a üzérek mint a magán szükségletre vásárlók által nagy volt, az árak következők köblönként a minémüséghez, buza 8—9 frt 60 kr., kétszeres 6—7 frt 60 kr., Rozs 5 frt 20—30 kr. Árpa 3 frt 70—90 kr. Ó tengeri és zab hiányzott s keresett czikk, uj csöves tengeri zsák számra 1 frt 70—80 kr. Időjárásunk kedvezőlen, hüs, szeles, az eső mindennapi.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről szept. 17-ről.

Arany . . . 5 frt 88 kr. | Ezüst . . 122 frt 85 kr.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.
Szerkesztőtárs Borostyáni Nándor.

H I R D E T É S E K.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város tanácsának 5745 1870 sz. végzése folytán közhirré tétetik hogy a sámsomi közbirtokossággal közös

Sámsomi belső vendégfogadó

1871-ik évi január 1-től 1874-ik évi január 1-ig az az 3 évre a helyszinén Sámsomban f. évi september 23-án d. e. 9 órakor, a városi számvevői hivatalnál és a sámsomi községházánál addig is megtekinthető árverési előleges feltételek mellett, h a s z o n b é r b e f o g a d a t n i, a mikorra a bérleni kivánók a bánatpénzzel ezennel illően meghivatnak.

Poroszlay László
k. i. tanácsnok.

360. 1—3.

Eladó makktermés

H o s s z u - P á l y i b a n az uradalom 3768 holdnyi erdőbirtokán levő makktermés H. P á l y i b a n, szeptember, hó 22-én d. e. 10 órakor, makkoltatásra, a többet igérőknek, á r v e r é s e n fog eladatni.

Mire a venni szándékozók olyhozzáadással hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az árveréskor közöltetnek a telekkel.

337. 3—6. *Az uradalmi erdőszség.*

CEMENT kőtáblákat

templomok, gyüléstermek, előcsarnokok, folyosók, fürdőszobák talajozására ajánl

214. 22—22 **Geréby és Hannig.**

Végeladás.

Ü z l e t f e l h a g y á s végett van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy vászon, d i v a t é s r ö v i d á r u i m a t leszállitott árra bocsátottam, mely végkép kiárulás csak is rövid időn tartand.

A b o l t i t a r t á l y o k é s á r u l ó a s z t a l o k eladók, ugy szinte a b o l t i h e l y i s é g minden órán kiadó.

353. 2—6 **Rochlicz Arthur.**

Üzleti helyiség Nagy csapó utzza elején 333-ik szám alatt. Varga Imre ur házában.

Nyavalyatörési görcsöket

(Fallsucht.)

gyógyit doktor **Killisch O.** nehézkór-gyógyász Berlinben; — Louisenstrasse Nr. 45, ki már több mint száz ily betegséget gyógyitott ki. Értekezhetni vele levél utján. 23—38

A DEBRECZENI IPAR ÈS KERESKEDELMI BANK

vesz és **elád** mindennemü **állampapirokat, ipartársulati részvényeket, elsöbbségi kötvényeket, szelvényeket**

arany és ezüstpénzt. 188

Elád sorsjegyeket részletfizetésre,

szervez a legkedveltebb magyar és osztrák sorsjegyekre játéktársaságokat.

Ajánltatik:

Hitelintézeti sorsjegy, 1864-ki államsorsjegy, 1870-ki magyar kölcsönnyereménysorsjegy, 250,000, 200,000, 50,000, 400,000 frt főbb nyereménynyel, ugy egyes darabonkint, mint társaságban 10 darabra.

DEBRECZEN, 1870. NYOMATJA TELEGDI LAJOS BETÜIVEL SZÖLLŐSY MIHÁLY.

A keleti kérdés.

△ Az ujabban érkezett táviratok közt két sürgöny bir kiválóbb érdekkel, melyek szoros kapcsolatban látszanak egymással lenni.

Az egyik Szt.-Pétervárról érkezett és igy hangzik: „Az orosz kabinet hajlandó a többi hatalmassággal közösen Favre Gyula ajánlatait támogatni."

A másik Londonból jött s azt jelzi, hogy „a porosz király immár engedékenyebbnek mutatkozik s Elsaszt és Lothringiát nem tekinti többé „conditio sine qua non"-nak!"

Ugyan mi okozhatja azt, hogy Vilmost egyszerre békülékenyebb szellem szállotta meg? — kérdik olvasóink.

Kik a politikai sakkhuzásban némi jártassággal birnak, azonnal sejthetik, hogy a diplomatia sakktábláján most az orosz és porosz kabinet játszanak.

Érdekes lesz tudni, melyik fél lesz az, amelyik sach matt-ot mond a másiknak.

Az orosz kabinet a vadászati amaz alapszabályt követi, hogy soha sem közvetlen közelben keresi a vadat, hanem jó messze eltekint mindig kémlődő szemével.

E vad most a keleti kérdés, e legkedvenczebb eszménye a kancsuka-hatalomnak.

A porosz kabinet a muszkának francziák iránt minden lépten-nyomon tanusitott rokonszenvében ugy látszik sejti, hogy a szt.-pétervári kormány a legcszélyesebben egyengeti utját kelet felé akkor- midőn Francziaország rokonszenvét s talán szövetségét megnyerni törekszik s megfosztja — ha lehet — az ottoman hatalmat legnagyobb támaszától, tudva, hogy ebben az esetben Osztrák-Magyarországnak levén mit seperni saját háza előtt, nem igen léphet föl a keleti kérdésnél cselekvőleg; a porosz szintén nem mozoghat, ha egyszer Francziaország a szt.-pétervári kabinettel barátságos hajlamban él s ekép a török csak is angol támaszban bizhatna s ez korántsem elegendő biztositék az északi kolosznak keletet hatalmába hajtó törekvései ellenében.

Ugylátszik, kezdik ezt belátni Berlinben is, és részben innen magyarázható ki ama békülékenységi hajlam, melyet a porosz főhadiszálláson észlelhetni.

Ha Poroszország csakugyan belátta, hogy esztelenebb politikát nem követhet, mint akkor, ha Francziaországot még mindig gyöngiteni igyekezik egy czéltalan irtóháboru által, és belátta, hogy Francziaország physikai erejének gyöngitése avagy megtörése által csak a keleti nagy kérdésben való befolyását veszélyezteti, akkor nincs sürgősebb teendője, mint minden áron siettetni az illendő békének megkötését a franczia néppel, nehogy az orosz hatalom nagyon is olcsó áron jusson a franczia nép végelkeseredése folytán arra a barátságra, mely Ooroszországra sok tekintetben veszélyessé válhatik.

De a mily veszély Poroszországot fenyegeti, ép oly természetü- söt több oldalu veszély inti Osztrák-Magyarországot arra, hogy diplomatiai erejét oda forditsa, miszerint a béke minden esetre és mielőbb létrejöhessen. Most van erre a legjobb alkalom, melyet ha elmulaszt, nemsokára eljő az idő, midőn az Aldunán kényszerülend orosz szuronyok ellen a lét- és nemlét harczát vini — és ez keserves dolog lenne!

Hogy Francziaország szabad fejlődésében gátolva lesz-e sokáig a pusztitó harcz által, vagy pedig belátandja az európai diplomatia Francziaországnak mint köztársaságnak politikai szükségességét mielőbb, és ez irányban müködik-e közre: egyenesen ettől függ Európa békéje.

Vigyázzon Poroszország,de vigyázzon az európai összes diplomatia is, nehogy ez ujabb sakkhuzásban az orosz diplomatia kiáltsa ujjongva a „matt"-ot.

Ujdonságok.

* **A debreczeni egyház-megyei gyülès** holnap tartatik meg Hosszu-Pályiban, Révész Bálint esperest elnöklete alatt. Egyuttal ugyanazon napon ott templomszentelési ünnepély is lesz. —

* **Azon kedves viszonyosság,** mely Debreczen lakosai közt dicséretre méltólag fenáll, legujabban mutatkozott most is a főiskola építésére meginditott adakozásoknál. A lakosság valláskülönbségre tekintet nélkül meghozta áldozatát a tudomány oltárára, s a kedvezőbb anyagi helyzetnek örvendő társulatok is szép példáit mutatták kegyeletességöknek. Innen azon kedvező eredmény, hogy rövid idő alatt mintegy négyezer frt. gyült össze, — és pedig — megjegyzendő — az adóvégrehajtással fenyegetőzés napjaiban! —

* **Hirdetmény.** A magyar királyi belügyminisztérium, az országos honvédsegélyező egylet kérelme folytán, f. évi 5208. szám alatti rendeletében, az 184⁸/₉-ik években rokkantakká lett vagyontalan és munkaképtelen honvédeknek és az akkor, vagy rokkantságok következtében később elhalt hondvédek vagyontalan és munkaképtelen özvegyeinek összeiratását akkép rendelte el, hogy azok, kik a fönnebbiek szerint, az országos honvédsegélyező egylet alapszabályainak 21-dik §. értelmében segélyre igényt tarthatnak, kellőleg fölszerelt folyamodványaikat folyó évi október hó 1-ső napjáig a hatósághoz adják be, melyek aztán a magyar királyi belügyminisztériumhoz fölterjesztendők lesznek. Miről az illetők oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az országos honvédsegélyező egylet alapszabályai 21-dik §. szerint segélyezésre igényt tarthatnak: a) azok, kik az 1848—1849-dik évi hadjáratokban rokkantakká lettek, s vagyontalan és munkaképtelen állapotban vannak; b) az akkor, vagy rokkantságuk következtében később elhaltak vagyontalan és munkaképtelen özvegyei, ha ki tudják mutatni, hogy már 1848—1849-ben az illetők nejei voltak. — Továbbá a folyamodványban kiteendők: a folyamodó nevén kivül születés s tartózkodás helye, foglalkozása és vagyoni állapota, a besoroztatás helye és ideje, melyik zászlóaljban, vagy hadcsapatban szolgált, mily rangfokozatban állott, illetőleg: mikor soroztatott be a cs. kir. sorkatonaságba, s mely ezredbe, és mikor lépett át a honvédséghez; az özvegy pedig köteteles a fönnebbieken kivül kimutatni, hogy mikor és hol esett el férje s ő mikor és hol ment férjhez. — Végre a vagyontalanságról hiteles községi, a munkaképtelenségről pedig tisztiorvosi bizonyitvány csatolandó a folyamodványhoz. A folyamodók tehát kellőleg felszerelt folyamodványaikat a városi kapitányi hivatal dijszedő osztályához, Jeney István alkapitány hivatalszobájában a városháznál folyó évi október 1:ső napjáig adják be. A kapitányi hivatal utasitva van, részletesebb felvilágositás adása és a hatósági és tiszti-orvosi bizonyitványok megszerzésének könnyitése iránt. Kelt Debreczenben, 1870. szept. 14-én tartott tanácsülésből. Kiadta Oláh Károly, m. k. főjegyző.

* **A dalárda tegnap este tartott estélyéről** el lehet mondani azt is, hogy fényesen sikerült, azt is, hogy tökéletesen megbukott. Fényesen sikerült pedig annyiban, hogy az előadott darabok a müértők részéről a legnagyobb tetszéssel találkoztak, s a dalárda ez esti müködése általános elismerést vivott ki a jelenvoltaknál. Az előadott hat darab mindegyike a legszabatosabban, a legfinomabb hangárnyalattal és szinezéssel volt executálva, s különösen tetszett a „Dalra magyar!" melylyel mint versenydarabbal a dalárda az országos dalárünnepélyen a 2-ik jutalmat nyerte. Ebben Kerékgyártó Sándor remek mély hangja lepte meg egy-két magánrészben a közönséget. Otto „Esti dala" annyira kitünően adatott elö, hogy azt közkivánatra ismételni kellett. E darab előadása alkalmával a magánrészeket Pozorszky Ágost gyönyörü, rokonszenves baritonhangjával közmegelégedésre énekelte. Épen a magánrész eléneklése alatt igen boszantólag hatott két nő oly hangosan folytatott társalgása, hogy az az elődást valóban zavarta. A szüneteket Balázs Kálmán zenekara töltötte ki, s „Tell Vilmos" nyitányának erőteljes és szabatos előadásával zajos tapsokat aratott. Különben a tapsból jutott a dalárdistáknak quantum satis, csakhogy biz ez nem oszlatta el azon kellemetlen benyomást, a mit a közönségnek megfoghatatlan részvétlensége okozott, s megvalljuk, magunk sem tudjuk megérteni, hogy városunk közönsége miért mulaszthat el egy ily alkalmat, mely valódi müélvezettel kinálja, s igen sajnáljuk, ha a pártoláshiány leverőleg hatna derék dalárainkra, kik buzgalmukkal s az azáltal elért sikerrel valóban dicsőségére válnak városunknak. Ez estély, mint bál, tökéletesen megbukott, tánczos az telt elég a dalárokból, azonban csak nagy erőfeszitéssel sikerült a fáradhatlan rendező V. Gy.urnak egy tiz pár által lejtett négyest létrehozni. A tánczterem üres volt, a dalárok nagy része a melléktermekben poharazott, s a mulatság azon részének, melyben hölgyek is részt vettek, éjféltán 1 órakor vége lett.

* **Kimutatása** a dalárda által rendezett dallal egybekötött zene és tánczestély bevételének és kiadásának: Bevétel. 56 darab belépti jegy 56 frt. Felül fizettek: Komlóssy Imre 1 ft. Komlóssy Imréné 1 ft. Szepessy Gusztáv választmányi tag 2 ft. Gyügyei József vál. tag 1 ft. Csurka János zászlótartó és választm. tag 1 ft. Kiss Sándor alapitó tag 1 ft. Kubinyi Kálmán pénztárnok 1 ft. Komjáthy László szertárnok 1 ft. Szöllősy Mihály nyomdász és egyleti tag 2 ft. Kiss Imre 1 ft. Összesen 68 ft. Kiadás. Zenészeknek 30 ft. Világitásért 25 ft. Napszámosoknak és jegyszedőknek 5 ft. Nyomdai költség 10 ft. Összesen 70 ft. Miből a bevételt leszámitva 2 ft deficit marad.

* **Három tagból álló olasz ènekes és zenetár sulat** tart estènkint előadásokat a „Bika" éttermében. A társulat vezetőjének igen csinos s még mindig élvezetet nyujtó baryton hangja van, s az ismertebb operákból sikerülten énekel egyes részeket. Sokkal több hallgatója akad, mint a dalárdistáknak tegnap volt. Pedig az eső a piacz ezen részén is ugy esett, mint a „Fehérló" felé.

* **Szüreteinkre** szomoru kilátás nyilik, A szöllő éretlen s a mellett rothadásnak indul. Alkalmasint a savanyu szöllőt mi előbb ki kell sajtóltatnuk, hogy el ne rothadjon. Jobb valami, mint semmi. —

* **A velocipede iskola** már szombaton látogatott volt, s felnőttek és gyermekek egyaránt mulatságosnak találják a körben rakott sineken forgó szerkezeten lábaikat gyakorolni. Különben alig egyéb ez igy a ringelspielnél, azon különbséggel, hogy azt fogadott emberek, s ezt pedig maga a mulató közönség hajtja. — Vannak különben külön velocipédek is, de a helyiséget szüknek találjuk a sikeres tanulásra nézve.

* **Antalffy Lajos** az ideiglenes főtratikos a külföldi szivarok számára — nevezetesen azok detail eladására nézve is czélszerüen rendezte be üzletét, s most asztalán a dohányzó közönség a több mint 40 szivarnemet egyszerre áttekintheti. A specialitások árulására az engedély még mindig nem érkezett meg.

* **Sürgönyforgalom** a debreczeni főtávirdai állomáson szeptember 17-én a pénztárnál felvétetett sürgöny 66 db, megérkezett és kézbesittetett 64, felvett 307, kiadatott 307, öszszesen 744. — Szept. 18. a pénztárnál felvétetett sürgöny 51 db, megérkezett és kézbesittetet 48 db, felvett 184, kiadatott 184, összesen 467. Dobrovszky.

Fővárosi értesitő.

** A Karagyorgyevics-per tárgyalása e hó 19-ről későbbre halasztatott.

** A lipotmezei tébolyda kerti helyiségeiben a napokban tánczvigalom rendeztetett, mely kitünően sikerült. A szerencsétlen elmekórosok igen jól mulattak a cigányzene mellett.

** A „Styx" szerkesztője Saphir Ede ellen Grünwald magánvádló által emelt sajtóperben ma délelőtt tartatott az esküdtszéki tárgyalás. Eredményéről holnap.

** A pesti görög templomra diszes uj tornyokat akarnak épittetni.

** Szigligeti „Nőuralom" czimü vigjátékát jövő télen Lipcsében is előadják „Wenn die Frauen regieren" czimen.

** A pest-fiumei hajógyár ajánlatot tett a m. kir. honvédelmi miniszteriumnak, uj szerkeretü ágyunaszádok előállitása iránt. A ministerium megköszönvén az ajánlatot, ezt pénzalap hiányában elfogadhatónak nem találja.

** Egy kisasszony közelebb szobát nyittatott magának a „Debreczen városához" czimzett szállodában. Mivel magaviselete a szolgaszemélyzet előtt feltünt, ezek értesitették a kapitányságot. Meg is lepték, épen bucsuzót irt anyjának, elötte egy vizzelt telt edényben 8 csomag gyufa ázott; mert vilanyolvadékkal akará magát megmérgezni. Nem volt helyzetével megelégedve, azért akart öngyilkosságot követni el.

A felvidékről.

(Eredeti levelek.)

VII.

1870. szept. 16.

*** Magyar ifjak és gyermekek az alföldről, nagy számmal szokták rendesen meglátogatni a felvidéket, hogy az itteni németajkuak nyelvét elsajátitsák. Ezek állapotáról társadalmi és nevelésügyi szempontból már régi óhajom tudósitani lapunk olvasóit, de eddig a napi események kiszoriták azt a mi szük térre szoritott rovatunkból.

A magyarajku ifjak elszigetelten élnek itt a családoktól, s leginkább csak együtt társalognak atyafiságos szeretettel, a helybeliek gyakran kimutatják irányukban némi göggel, hogy ők itthon vannak. Annak az alföldi humánus vendégszeretetnek hire sincs; ha szivességet tesznek is a magyar ifju iránt, szembeötlőleg érezhetik, hogy azzal nem tartoznak.

Lejárt a Szepesség világa az alföldi fiukra nézve, s a mostan itt levők is, elmenetelök alkalmával, bátran dalolhatják a mi derék Csokonaink ama versét, gondolva a Szepességre:

Csak maradj magadnak,
Biztatóm valál,
Hittem szép szavadnak.
Mégis megcsalál!

Legyen elég ez a társadalmi életről, sokkal nevezetesebb az alföldre nézve a felvidék, nevelésügyi szempontból.

Emericzy és Juszth! E két nevet ismeri csak a magyar ifju a felvidéken; e két név az, melyet az alföldi ifju ereklye gyanánt visz el a felvidékről. Emericzy és Juszth az alföldi ifjuság felvidéki apostolaiként tekintendők. Ők azon egyének, kik legtöbbet fáradoznak itt a nevelés, és közvetve hazánk müveltsége szent ügyeért. A felvidéki irónak tehát nem szabad megfelejtkezni e két ember nevéről.

Emericzy Dávid felkai luth. lelkész, több mint negyed század óta a legkitünőbb sikerrel müködik a magánnevelés rögös pályáján; az érdemekben és köztiszteletben elaggott derék férfiut, minden évben annyian keresik fel, hogy a szülék nagybecsü oktatását élvezhessék, hogy a szülék bizalmának mindenkor eleget sem tehet. Csaknem minden müvelt család ismeri öt a magyar vidéken, hiszen ő már kétszáznál több ifjunak gazdagitá ismereteit, s szélesbité müveltségi körét. Itt a felvidéken is átalában el van ismerve, hogy Emericzy a magyar fiuk legjelesebb és sikeresebb oktatója.

Nem hirlapi reklameot akarunk csinálni az ő érdemeinek egyszerü felemlitésével, hiszen neki erre nincsen is szüksége; hanem jól esik a mi lelkünknek, hogy az elszigetelt érdemet legalább a nyilvános elismerés hervadhatlan babéraival megtisztelhetjük. Müködésének jellemzésére nem mondhatunk találóbb megjegyzést, minthogy ő valódi lelkesült szenvedélylyel tanit; tanmódszere oly gyakorlati irányu, mintha szemmel láthatólag olvasztaná tanitványába a német nyelvtudományt, modora oly humánus, mint egy példányképül állitható tudományosan müvelt emberé. Ugy hisszük, élethiven jellemeztük öt. Számos tisztelőivel mi is szivünk mélyéből óhajtjuk, hogy a gondviselés hosszu időkig — a magyar örömére!

A magyar ajku ifjak nevelési ügyének másik kiváló bajnoka a felvidéken Juszth Sámuel sztrázsai luth. lelkész, szinte a tanitás avatott embere; őszinte buzgalommal viseli szivén növendékei előhaladását, s gazdag tapasztalatai és széles körü tanulmányai folytán tanitványai a legalaposabb oktatásban részesülnek. Ő egész kis iskolát tart, növendékeivel a gymnasiumi osztályok bármelyikét végezteti, és mi a lelkes férfiunak nagy érdemül róvható fel, vannak a tanitáshoz oly rendezett segédeszközei, melyek bármely alföldi gymnasiumnak diszére lehetnének; van minden szükséges természettani és vegytani készlete, válogatott csinos könyvtára, bámulatot gerjesztő ásványgyüjteménye, a haza minden részéről növény példányai s gyönyörü rovarai, mind a legszebb, tudományos rendben összeállitva. Ő még hivatva van sokáig müködni e dicséretes téren, s mi lelkünkből kivánjuk, hogy müködhessék is.

E két derék férfiun kivül többen foglalkoznak még kisebb nagyobb sikerrel a magyar fiuk tanitásával, de a tapasztalat igazolása szerint, Emericzy és Justh mellett elenyésznek, mit nyilván bizonyit azon tény is, hogy az idén több ifju tért haza innen az alföldre, mert átlátták, hogy hasztalan itt tartózkodásuk; ez egyszersmind tanuskodik a fentebb rajzolt társadalmi mostoha állapotról is. A mit az ifju veszt itt a társas életben, azt csak az Emericzy vagy Juszth tanitásai pótolhatják ki. Nem egy példából, s nem egy-két nap alatt meritettük ezen meggyőződésünket, melyet az alföldi családapáknak igen szükségesnek láttunk elmondani.

Isten velünk!

Belföldi hirek.

*** A békési 6 osztályu s ujabb tanerőkkel ellátott real-gymnasiumban az iskolai év október 1-én kezdődik. Miről a t. szülék s közelebbről érdekeltek azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy jövő hó 3 első napján a beiratás, javitó és felvételi vizsgák megtörténvén, a leczkeórák 4-én a szentlélek segitségül hivása után veendik kezdetöket. — B-Csaba, 1870, évi szeptember 15. Az igazgatóság.

*** Szabolcsmegye legközelebbi közgyülése november 8-án lesz.

*** **A kolozsvári szinház nem rosz tagot nyert Institoris Kálmánban, ki régen operaénekes volt, de ráunván pályájára, lelépett a deszkákról s nehány év óta, mint aljegyző müködött Arad városában. Most ismét kedvet kapott Thaliát szolgálni, s a téli idény alatt a kolozsvári közönség már gyönyörködni is fog ércteljes baritonában.**

*** **Szabadkán közelebb mükedvelői előádást rendeztek a franczia-porosz sebesültek s az ottani szinügyegylet javára. Az előadás kitünően sikerült s még kitünőbben volt látogatva.**

*** Kerkápolyi miniszter Kolozsvárról, hol jelenleg időz, Karába is készült, mire Kolozsmegye a kara-kolozsi primitiv állapotban levő utak megigazittatásával egyik szolgabiráját megbizta. Ez elmegy Karába s more patrio a községben kikiáltoztatja, hogy utcsinálásra kell menni. A karaiak kimennek másnap, de nincs, ki munkát adjon s hazamennek. Másnap ismét kikiáltják, hogy utczacsinálásra kell menni, de ki hallja, ki nem hallja, s a vége az lesz, hogy a nagyreményü szolgabiró, maga elé idéztet 12 legjobb módu gazdaembert, s megpálczáztatta őket, de ugy, hogy azok soha sem fogják elfelejteni, mikor járt arra felé legelőször magyar miniszter.

*** Egy északi asszony megérte azt az örömet, hogy unokája gyermeke a saját ujszülöttével egyszerre kereszteltethetett meg.

*** Czegléd és Abony között a mult héten földrengés volt.

*** A lugosi részvényes szeszgyár porig égett.

*** Udvarhelyszéken a baloldal Orbán Balázst, a székelyföld monographiájának jeles iróját léptette fel képviselőjelöltül.

*** Honvédsegélyezésre Pécsváros közgyülése 5000 frtot szavazott meg, melyet tiz év alatt egyenlő részletekben ajánlkozik lefizetni.

*** Perczel Miklós baranyai főispán ellen még régebben sajtóper indittatott. A P. L. ugy értesül, hogy a főrendek mentelmi bizottsága a főispánt kiadja az esküdtszéknek.

*** Pozsonyban mult szombaton hó esett.

*** Biharmegye bizottmányi gyülése e hó 21-én lesz; 20-án d. u. 4 órakor pedig értekezlet a 2-ik alispán lakásán.

Délutáni posta.

— Bécs, szept. 17. Thiers nem jön Bécsbe; küldetése Londonban ér véget.

Itt az a hir, hogy Jules Favre Bismarckot beszélgetésre kérte fel.

— London, szept. 18. A kormány közzé teszi Bernstoff emlékiratát a fegyverkivitelre nézve, valamint Granville válaszát. Granville válaszban a fegyverkiviteli tilalom elmulasztását azzal indokolja, hogy ez a vámhivatali ellenőrzésnél igen sok bajt okozott volna. „Daily News" erősiti, hogy ángol gyárak Francziaország számára 400,000 fegyvert és 30 millió töltényt gyártanak.

— Bécs, szept. 18. A császár ma délben elfogadta a cseh tartománygyülés küldöttségét, mely a többség feliratát áthozta.

— Páris, szept. 17. Csütörtökön ismét bombázták Toult. Az ostromlottak viszonzák a tüzelést és elrombolták a porosz ütegeket.

— Páris, szept. 17. Mint hirlik, a poroszok ismét megtámadták Toult. Az „Univers"-nek metzi közlése szerint a poroszok egy e hó 9-kén Saint-Quentin-eröd ellen intézett támadásuk alkalmával nagy veszteséggel verettek vissza.

— Páris, szept. 16. 7 óra este. A párisi bank jelenti, hogy fiókintézete igazgatóságát Aeursba tette át. A bank állása szept. 13-án a következő volt: incasso 790 millió; pénztár 1350 millió és bank-követelés 164 millió.

A kormány határozata értelmében a fondbörze az ostrom tartama alatt is nyitva lesz.

Pietrinek több ügynöke fogatott el és egy bonopartistikus complott fedeztetett fel; hir szerint nagyon compromittáló iratoknak jöttek nyomára.

A Francais jelenti: a porosz király családja körül nagy érdemet szerzett egy amiensi ogyén kérélmére a király semlegesnek nyilatkoztatja Amiens városát. A Journal des debats ovakodást ajánl, nehogy nagy reményeket csatoljanak a véderőhöz. A helyzet más, mint 1792-ben. Oka ennek Napoleon kormánya és nem a franczia nép.

KÖZGAZDÁSZAT.

(e.) Debreczen, szept. 19. A heti sertésvásár lanyha volt, sovány sertést sokat hajtottak, hizott sertés kevés volt, kelendőség csak is a hizott sertéseknél mutatkozott, fontszámra 26—27½ kr., kevés sovány sertés kelt el, az 1½ év körül álló jó erőben levő párja 40—45 frton kelt. 1 mázsa szalonna 35—36 frt Az élet üzlet jó hangulatnak örvend, az előhetivásárra valamint a mult héten ugy mára is sok élettéle hozatott, a kelendőség ugy a üzérek mint a magán szükségletre vásárlók által nagy volt, az árak következők köblönként a minémüséghez. buza 8—9 frt 60 kr., kétszeres 6—7 frt. 60 kr. Rozs 5 frt 20—30 kr. Árpa 3 frt 70—90 kr. Ó tengeri és zab hiányzott s keresett czikk, uj csöves tengeri zsák számra 1 frt 70—80 kr. Időjárásunk kedvezőlen, hüs, szeles, az eső mindennapi.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről szept. 17-ről.

Arany . . . 5 frt 88 kr. | Ezüst . . 122 frt 85 kr.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.
Szerkesztőtárs Borostyáni Nándor.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város tanácsának 5745 1870 sz. végzése folytán közhirré tétetik hogy a sámsomi közbirtokossággal közös

Sámsomi betsö vendégfogadó

1871-ikévi január 1-től 1874-ikévi január 1-ig az az 3 évre a helyszinén Sámsomban f évi september 23-án d. e. 9 órakor, a városi számvevői hivatalnál és a sámsomi községházánál addig is megtekinthető árverési előleges feltételek mellett, haszonbérbe fog adatni, a mikorra a bérleni kivánók a bánatpénzzel ezennel illően meghivatnak.

Poroszlay László
k. i. tanácsnok.

360. 1—3.

Eladó makktermés

Hosszu-Pályiban az uradalom 3768 holdnyi erdőbirtokán levő makktermés H. Pályiban, szeptember, hó 22-én d. e. 10 órakor, makkoltatásra, a többet igérőknek, árverésen fog eladatni.

Mire a venni szándékozók olyhozzáadással hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az árveréskor közöltetnek a felekkel.

337. 3—6. *Az uradalmi erdőszség.*

CEMENT kőtáblákat

templomok, gyüléstermek, előcsarnokok, folyosók, fürdőszobák talajozására ajánl

214. 22—22 **Geréby és Hannig.**

Végeladás.

Üzlet felhagyás végett van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy vászon, divat és rövidáruimat leszállitott árra bocsátottam, mely végkép kiárulás csak is rövid időn tartand.

A bolti tartályok és áruló asztalok eladók, ugy szinte a bolti helyiség minden órán kiadó.

353. 2—6 **Rochlicz Arthur.**

Üzleti helyiség Nagy csapó utzza elején 333-ik szám alatt. Varga Imre ur házában.

A DEBRECZENI IPAR ÈS KERESKEDELMI BANK

vesz és **elád** mindennemü **állampapirokat, ipartársulati részvényeket, elsöbbségi kötvényeket, szelvényeket**

arany és ezüstpénzt. 188

Elád sorsjegyeket részletfizetésre,

szervez a legkedveltebb magyar és osztrák sorsjegyekre játéktársaságokat.

Ajánltatik:

Hitelintézeti sorsjegy, 1864-ki államsorsjegy, 1870-ki magyar kölcsönnyereménysorsjegy, 250,000, 200,000, 50,000, 400,000 frt főbb nyereménynyel, ugy egyes darabonkint, mint társaságban 10 darabra.

Nyavalyatörési görcsöket

(Fallsucht.)

gyógyit doktor **Killisch O.** nehézkór-gyógyász Berlinben; — Louisenstrasse Nr. 45, ki már több mint száz ily betegséget gyógyitott ki. Értekezhetni vele levél utján. 23—38

DEBRECZEN, 1870. NYOMATJA TELEGDI LAJOS BETÜIVEL SZÖLLÓSY MIHALY.